

Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
1061 København K

København 7. november 2005

Vedr. høring af lovforslag til udmøntning af integrationsaftalen ”En ny chance for alle”

Arbejdsmarkedsstyrelsen har i høring af 25. september 2005 fremlagt lovforslag til udmøntning af integrationsaftalen ”En ny chance for alle” (ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og lov om aktiv socialpolitik) samt høring af forslag om ændring af integrationsloven og udlændingeloven, j.nr. 05-201-127.

Arbejdsgiversiden (DA, LH, og SALA) og LO har afgivet høringssvar. Høringssvarene er vedlagt som bilag.

I forhold til bemærkninger fra KL og DSI henvises til selvstændigt høringssvar.

Med venlig hilsen

Ninna Würtzen

Arbejdsgiversiden (DA, SALA, LH) har følgende bemærkninger:

Høring over forslag til lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og lov om aktiv socialpolitik (Pligt for unge under 25 år til at tage en uddannelse, supplerende af udlændiges integrationskontrakter, ”Ny chance for alle”, gentagen aktivering, særlig integrationsindsats, bortfald af kontanthjælp til hjemmegående ægtefælle og afskaffelse af ægtefællertillægget, styrket sygeopfølgning over for kontant- og starthjælpsmodtagere og ændring af refusionsbestemmelserne for kontanthjælp mv.)

Arbejdsgiversiden i Beskæftigelsesrådet (Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, SALA og Ledernes hovedorganisation, LH) stiller sig overordnet set positivt over for det foreliggende lovforslag og de øvrige lovforslag, som udmønter integrationsaftalen, idet det vurderes, at forslagene samlet set kan yde et betydeligt bidrag til, at flere indvandrere og efterkommere kommer i beskæftigelse.

Arbejdsgiversiden finder det positivt, at det med lovforslaget bliver tydeligt på hvilke områder kommunerne skal styrke deres indsats. Det er derfor arbejdsgiversidens forventning, at der bliver udviklet de nødvendige opfølgingsværktøjer, som kan sikre indsigt i, om kommuner faktisk gennemfører de aktiviteter de skal efter lovgivningen. Arbejdsgiversiden finder, at information herom bør indgå i Jobindsats.dk og samtidig være en del af Jobcentrenes resultatrevision.

Arbejdsgiversiden skal i øvrigt henvise til bemærkninger afgivet i høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om integrationsloven og udlændingeloven.

Ret og pligt for unge til at søge en uddannelse

Arbejdsgiversiden støtter indførelsen af ret- og pligt for unge kontanthjælpsmodtagere og modtagere af introduktionsydelse til at søge optagelse på en ordinær uddannelse. Dermed signaleres det over for både kommuner og unge, at unge uden en kompetencegivende uddannelse ikke hører hjemme på offentlig forsørgelse, men bør gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse på ordinære vilkår med gode muligheder for efterfølgende at komme i varig ordinær beskæftigelse.

Arbejdsgiversiden forudsætter dog, at de unge, der søger optagelse på de ordinære uddannelser skal opfylde de sædvanlige kriterier for optagelse på de forskellige uddannelser.

I lyset af den beskæftigelsespolitiske intention om at alle unge skal have en uddannelse, vil arbejdsgiversiden dog foreslå, at den generelle undtagelse for forsørgere i lovforslagets § 1 nr. 1 ændres, så det kun er forsørgere med et specifikt børnepasningsbehov, hvor der ikke kan henvises til anden pasningsmulighed, som undtages fra reglen om ret og pligt til at søge optagelse på en uddannelse. Ud fra et beskæftigelsespolitisk perspektiv vil også forsørgere i gruppen have stor gavn af at gennemføre en relevant erhvervskompetencegivende uddannelse. Arbejdsgiversiden skal desuden henvise til, at der i SU-reglerne er fastsat særligt gunstige bestemmelser om SU til enlige forsørgere.

Endelig bør det efter arbejdsgiversidens opfattelse direkte fastsættes i loven, eventuelt i form af en bemyndigelse til ministeren, at der skal fastsættes en klar frist, inden for hvilken den enkelte unge har ret- og pligt til at foreslå en eller flere relevante uddannelser, som den pågældende kan søge om optagelse på. Effekten af initiativet udvandes, hvis det som i lovforslaget § 1 nr. 1, blot fastsættes ”inden for en nærmere fastsat frist”. Med denne formulering er det op til den enkelte kommunes skøn, hvilken frist der sættes i forhold til den enkelte unge.

Integrationskontrakt

Arbejdsgiversiden finder, at formuleringen i § 1 nr. 3 om at kommunen skal sørge for, at personer, der uden rimelig grund ophører med en uddannelse ”kommer i beskæftigelse” kan forstås som en slags beskæftigelsesgaranti. Arbejdsgiversiden skal foreslå at anvende samme formulering som i bemærkningerne og i lovforslagets nr. 6 om § 96b, nemlig at kommunen har en pligt til at ”bistå med at finde et job”.

Kommunal sygeopfølgning

En styrket sygeopfølgning i forhold til kontanthjælpsmodtagere og modtagere af introduktionsydelse er et væsentligt element i forhold til at øge arbejdsudbuddet. Endvidere bør det efter arbejdsgiversidens opfattelse være målsætningen, at syge kontanthjælpsmodtagere og modtagere af introduktionsydelse får den samme systematiske opfølgningsindsats, som gælder for modtagere af sygedagpenge.

Det er derfor positivt, at en styrket sygeopfølgning i forhold til kontanthjælpsmodtagere og modtagere af introduktionsydelse indgår som et vigtigt element i integrationsaftalen, hvor det fremgår, at *”Kravene til kommunernes opfølgning over for sygemeldte kontanthjælpsmodtagere skal præciseres. Kommunerne skal følge regelmæssigt op og udarbejde en plan for afklaring, behandling m.m., så kontanthjælpsmodtagere, der melder sig syge, får den hjælp og den opfølgning, de har brug for.”*

Arbejdsgiversiden finder imidlertid, at aftalen på dette punkt er ufuldstændigt udmøntet i lovforslaget. I formuleringen af § 12 b i lovforslaget § 2 nr. 1 får kommunerne således kun pligt til at foretage en vurdering af behovet for en opfølgningsplan og ikke pligt til - under alle omstændigheder - at udarbejde en opfølgningsplan, som det fremgår af aftaleteksten.

Arbejdsgiversiden finder, at dette bør ændres i lovforslaget, så lovgivningen - i overensstemmelse med aftalens ordlyd - indeholder en klar pligt for kommunerne til i alle tilfælde at udarbejde en opfølgningsplan svarende til, hvad der gælder i forhold til sygedagpengemodtagere, jf. sygedagpengelovens § 24.

Den statslige refusion, jf. lovforslagets nr. 18, af kommunernes udgifter til ydelser efter kapitel 4 bør tilsvarende bortfalde, hvis der ikke er udarbejdet en opfølgningsplan.

I formuleringen af § 13, stk. 13 i lovforslagets § 2 nr. 7 henvises der til, at reguleringen af omregningsfaktoren for beregning af arbejdstimer for arbejde, hvor der ikke har været en fast sat arbejdstid, sker på grundlag af satsreguleringsprocenten. Ved at anvende satsreguleringsprocenten frem for tilpasningsprocenten i samme lov, der følger lønudviklingen, vil der over tid ske en udhulning af 300 timers reglen for denne type arbejde.

Høring over forslag til lov om ændring af integrationsloven og udlændingeloven (Integrationskontrakter, erklæring om integration og aktivt medborgerskab, skærpede betingelser for tidsubegrænset opholdstilladelse, uddannelsespligt for unge nyankomne udlændinge, sygeopfølgning over for sygemeldte introduktionsydelsesmodtagere m.v.)

Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger (SALA) og Ledernes Hovedorganisation (LH) stiller sig overordnet set positivt over for det foreliggende lovforslag og de øvrige lovforslag, som udmønter integrationsaftalen, idet det vurderes, at forslagene samlet set kan yde et betydeligt bidrag til, at flere indvandrere og efterkommere kommer i beskæftigelse.

Arbejdsgiversiden finder det positivt, at det med lovforslaget bliver tydeligt på hvilke områder kommunerne skal styrke deres indsats. Det er derfor arbejdsgiversidens forventning, at der bliver udviklet de nødvendige opfølgingsværktøjer, som kan sikre indsigt i, om kommuner faktisk gennemfører de aktiviteter de skal efter lovgivningen. Arbejdsgiversiden finder, at information herom bør indgå i Jobindsats.dk og samtidig være en del af Jobcentrenes resultatrevision.

Arbejdsgiversiden skal i øvrigt henvise til bemærkninger afgivet i høringsvar vedrørende forslag til *lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og lov om aktiv socialpolitik*

Kommunal sygeopfølgning

En styrket sygeopfølgning i forhold til kontanthjælpsmodtagere og modtagere af introduktionsydelse er et væsentligt element i forhold til at øge arbejdsudbuddet. Endvidere bør det efter arbejdsgiversidens opfattelse være målsætningen, at syge kontanthjælpsmodtagere og modtagere af introduktionsydelse får den samme systematiske opfølgingsindsats, som gælder for modtagere af sygedagpenge.

Det er derfor positivt, at en styrket sygeopfølgning i forhold til kontanthjælpsmodtagere og modtagere af introduktionsydelse indgår som et vigtigt element i integrationsaftalen, hvor det fremgår, at *"Kravene til kommunernes opfølgning over for sygemeldte kontanthjælpsmodtagere skal præciseres. Kommunerne skal følge regelmæssigt op og udarbejde en plan for afklaring, behandling m.m., så kontanthjælpsmodtagere, der melder sig syge, får den hjælp og den opfølgning, de har brug for."*

Arbejdsgiversiden finder imidlertid, at aftalen på dette punkt er ufuldstændigt udmøntet i lovforslaget. I lovforslagets § 1 nr. 18 får kommunerne således kun pligt til at foretage en vurdering af behovet for en opfølgingsplan og ikke pligt til - under alle omstændigheder - at udarbejde en opfølgingsplan, som det fremgår af aftaleteksten.

Arbejdsgiversiden finder, at dette bør ændres, så lovgivningen - i overensstemmelse med aftalens ordlyd - indeholder en klar pligt for kommunerne til i alle tilfælde at udarbejde en opfølgingsplan svarende til, hvad der gælder i forhold til sygedagpengemodtagere, jf. sygedagpengelovens § 24.

Den statslige refusion af kommunernes udgifter til introduktionsydelse bør tilsvarende bortfalde, hvis der ikke er udarbejdet en opfølgingsplan, jf. lovforslagets § 1 nr. 22.

Arbejdsgiversiden støtter, at det også skal have konsekvenser for introduktionsydelsen, hvis en udlænding eller dennes ægtefælle udebliver fra en sygeopfølgningssamtale, som det indgår i lovforslagets § 1 nr. 20. For at sikre maksimal fokus på den enkeltes pligt til at deltage i sygeopfølgningen, bør forslaget til en ny § 31 stk. 4 dog præciseres nærmere, således at introduktionsydelsen kan bringes til ophør, hvis en udlænding eller dennes ægtefælle udebliver *"to eller flere gange"* fra en sygeopfølgningssamtale i stedet for den mere uklare formulering *"gentagne gange"*.

Ret og pligt for unge til at søge en uddannelse

Arbejdsgiversiden støtter indførelsen af ret og pligt for unge kontanthjælpsmodtagere og modtagere af introduktionsydelse til at søge optagelse på en ordinær uddannelse. Dermed signaleres det over for både kommuner og unge, at unge uden en kompetencegivende uddannelse ikke hører hjemme på offentlig forsørgelse, men bør gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse på ordinære vilkår med gode muligheder for efterfølgende at komme i varig ordinær beskæftigelse.

Arbejdsgiversiden forudsætter dog, at de unge, der søger optagelse på de ordinære uddannelser, skal opfylde de sædvanlige kriterier for optagelse på de forskellige uddannelser.

I lyset af den beskæftigelsespolitiske intention om at alle unge skal have en uddannelse, vil arbejdsgiversiden endvidere foreslå, at den generelle undtagelse for forsørgere i lovforslagets § 1 nr. 2 ændres, så det kun er forsørgere med et specifikt børnepasningsbehov, hvor der ikke kan henvises til anden pasningsmulighed, som undtages for reglen om ret og pligt til at søge om optagelse på en uddannelse. Ud fra et beskæftigelsespolitisk perspektiv vil også unge forsørgere have stor gavn af at gennemføre en relevant erhvervskompetencegivende uddannelse. Arbejdsgiversiden skal desuden henviser til, at der i SU-reglerne er fastsat særligt gunstige bestemmelser om SU til gruppen af enlige forsørgere.

Endelig bør det efter arbejdsgiversidens opfattelse fastsættes direkte i loven, eventuelt i form af en bemyndigelse til ministeren, at der skal fastsættes en klar frist, inden for hvilken den enkelte unge har ret og pligt til at foreslå en eller flere relevante uddannelser, som den pågældende kan søge om optagelse på. Effekten af initiativet udvandes, hvis det som i lovforslagets § 1 nr. 2 blot formuleres som ”inden for en nærmere fastsat frist”. Med denne formulering er det op til den enkelte kommunes skøn, hvilken frist der sættes i forhold til den enkelte unge.

LO har følgende bemærkninger:

Kommentarer til forslag til Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og lov om aktiv socialpolitik.

LO har modtaget ovennævnte lovforslag i høring og har følgende kommentarer:

LO er enige i, at vejen til en vellykket integration bedst nås via en styrket uddannelses- og arbejdsmarkedsrettet indsats. Derfor er intentionen om, at alle unge skal have en kompetencegivende uddannelse, også god.

Generelt savner forslaget dog fokus på opkvalificering, støtte og rådgivning til den enkelte. De økonomiske sanktioner i forslaget kan få store konsekvenser for de berørte familier - ikke kun i økonomisk henseende, men også i social og integrationsmæssig forstand. Derfor er det centralt at holde sig nedenstående for øje i udmøntningen af Integrationsaftalen ”En ny chance til alle”.

- At ingen borgere stilles overfor krav, som den enkelte ikke har ressourcer og muligheder for at honorere.
- At et samspil mellem de forskellige økonomiske sanktionsmuligheder ikke bringer kontanthjælpsmodtagere og deres familier ud i en fattigdomssituation, der forringer deres muligheder for integration på arbejdsmarkedet.
- At retssikkerheden for den enkelte borger styrkes gennem information og vejledning samt en velfungerende klageadgang.
- At der tilvejebringes det nødvendige antal uddannelsespladser, så alle unge kan få en kompetencegivende uddannelse.
- At kommunerne opfylder deres forpligtigelser overfor kontanthjælpsmodtagerne bl.a. i form af kontaktforløb – herunder vejledning, opkvalificering og jobtræning.

Med henblik på at tilgodese disse hensyn kommenteres de enkelte dele af forslag til lov om ændring af en aktiv beskæftigelsesindsats og lov om aktiv social politik nedenfor.

Forslag om uddannelsespligt for unge mellem 18 og 25 år

Pligt for unge under 25 år som ikke har problemer ud over ledighed, til at tage uddannelse; Indsættes i afsnit III i Lov om Aktiv Beskæftigelsespolitik efter §21a (LAB-loven)

Det er positivt, at der lægges op til, at der ved uddannelsesvalget tages udgangspunkt i den unges egne ønsker til uddannelse, og at reglerne alene gælder unge uden andre problemer end ledighed og ikke-forsørgere. Lovforslaget bør endvidere undtage gravide unge, som der i dag gælder en særlig kontanthjælpssats for.

Det bør tilføjes, at kommunen som udgangspunkt har pligt til at følge den unges ønske om uddannelse. Såfremt kommunen af en eller anden årsag afslår et ønske, bør den unge have ret til at fremkomme med nye forslag og prioriteringer til uddannelsesvalg.

Kommunen skal have en særlig forpligtelse i forhold til individuel vejledning og information at de unge om uddannelsessystemet, ligesom kommunen bør forpligtes til at hjælpe den unge med ansøgninger efter behov mv. Det forudsættes i den forbindelse at kommunerne styrker samarbejdet med de relevante uddannelsesinstitutioner.

LO finder, at der er behov for en fastholdelsesindsats i forhold til de unge, der påbegynder et pålagt uddannelsesforløb, hvorfor kommunen skal forpligtes til at følge og støtte den unge systematisk i uddannelsesforløbet.

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at kontanthjælpen kan stoppes, hvis den unge ikke samarbejder om at søge ind på eller påbegynde en uddannelse. Udgangspunktet må være, at ingen unge tabes undervejs. Det er derfor af afgørende betydning, at kommunens støtte og vejledning sikrer, at så mange unge som muligt fuldfører en uddannelse. De nærmere betingelser for at stoppe kontanthjælpen bør præciseres, således at der skabes parallelitet i forhold til de almindeligt gældende regler, hvad angår sanktioner i forhold til kontanthjælpsmodtagere/starthjælpsmodtagere.

Kommunen skal sørge for, at personer, der uden rimelig grund er ophørt med en uddannelse pålagt efter §21b (se ovenfor), umiddelbart efter ophør med uddannelsen kommer i beskæftigelse eller får et tilbud efter kap. 10-12. §92, stk.

I bemærkningerne til forslaget fremgår, at kommunen ved uberettiget ophør skal sørge for, at den unge umiddelbart efter ophør enten får et ordinært job eller får tilbud efter kap. 10-12 (vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik og ansættelse med løntilskud) samt skal vurdere, om den unge vil kunne påbegynde en anden uddannelse. Det bør i forslaget tydeliggøres, at såfremt den unge er omfattet af en integrationskontrakt, bør kommunen følge op på integrationskontrakten i tilfælde af ophør uden rimelig grund. Endvidere bør bestemmelserne suppleres med en forpligtelse for kommunen ved uddannelsesophør at indkalde den unge til en samtale med henblik på at afsøge muligheden for at genoptage den afbrudte uddannelse eller søge ind på en anden kompetencegivende uddannelse. Hvis mulighederne udtømmes i den proces, da at sørge for, at den unge enten får tilbud efter kap. 10-12 eller kommer i ordinær beskæftigelse.

I lovforslagets §93 stk. 1, nr. 3 foreslås, at kommunen kan yde hjælp med tilbagebetalingspligt i tilfælde af, at den unge får et forsørgelsesbehov efter at være ophørt med en pålagt uddannelse uden rimelige grund. De nærmere betingelser for at stoppe kontanthjælpen bør præciseres, således at der skabes parallelitet i forhold til de almindeligt gældende regler, hvad angår sanktioner i forhold til kontanthjælpsmodtagere/starthjælpsmodtagere.

Forslag om at integrationskontrakt suppleres med den beskæftigelsesrettede indsats.

Kommunen hhv. staten skal for personer, der har fået eller skal have en integrationskontrakt efter integrationslov, og som modtager hjælp efter lov om aktiv socialpolitik eller arbejdsløshedsdagpenge eller aktiveringsydelser efter lov om arbejdsløshedsforsikring mv., supplere kontrakten med den beskæftigelsesrettede indsats, som skal fastlægges efter denne lov. §31a.stk. 1.

Begrebet Staten er ikke indført pr. 1. marts 2006, idet gældende lov opererer med begrebet "arbejdsformidlingen".

LO foreslår, at modtagere af ledighedsydelse undtages fra denne bestemmelse på samme måde som personer i fleksjob er undtaget i lovforslaget.

I bemærkninger til lovforslaget anføres det, at hvis der ikke kan opnås enighed om kontraktens udformning, fastlægges aktiviteter og tilbud af den ansvarlige myndighed. Her bør tilføjes "og hvis udlændingen er medlem af en faglig organisation, da i samarbejde med denne"

Kontrakten skal beskrive rettigheder, pligter og sanktioner som en udlænding har efter denne lov mv. Den beskæftigelsesrettede indsats, som skal tilrettelægges som led i det individuelle kontaktførelse efter kap. 7 og aktiviteter og tilbud efter reglerne om jobplan i kap.9 fastlægges heri. § 31a stk. 2.

Iflg. bemærkningerne til stk. 2 indgår jobplanen som en integreret del af integrationskontrakten. Det er uklart om kontrakten træder i stedet for jobplan for denne målgruppe. I givet fald skal målgruppen undtages i lovens kap. 9. Hvis hensigten er, at reglerne i kap. 9 skal gælde tilsvarende for kontrakten, bør der være en henvisning til kap. 9.

Det er uklart, hvordan samspillet mellem integrationskontrakten og lov om arbejdsløshedsforsikring mv. er, idet denne lov tilsyneladende ikke ændres. Vil manglende overholdelse af integrationskontrakten medføre sanktioner? Det fremgår, at kontrakten blandt andet skal beskrive mulige sanktioner. Hertil bemærkes, at det i dag er arbejdsløsheds-kasserne, som er ansvarlige for at oplyse om dagpengemæssige sanktioner. Som stk. 2 er formuleret, overtager staten denne opgave for denne målgruppe.

Det fremgår endvidere, at kontrakten bl.a. skal indeholde aktiviteter. Det er uklart, hvad der menes hermed, og om det f.eks. er aktiviteter, der fastlægges som led i kontaktførelset, og som ikke skal indgå i en jobplan.

Ret og pligt til gentagen aktivering for modtagere af kontant- eller starthjælp, der er over 30 år og har andre problemer end ledighed.

Personer, der modtager kontanthjælp eller starthjælp, og som har problemer udover ledighed, har ret og pligt til at påbegynde et nyt tilbud, når første tilbud er afsluttet, hver gang den pågældende har modtaget kontanthjælp eller starthjælp i en sammenhængende periode på 12 mdr. §96, ny stk. 3

LO finder det positivt, at denne målgruppe tilbydes gentagen aktivering under forudsætning af, at tilbudene har et kvalificeret og engagerende og klart arbejdsmarkedspolitisk sigte.

Særlige regler for en beskæftigelsesrettet indsats for personer, der har særlig svært ved at blive integreret på arbejdsmarkedet.

Beskæftigelsesministeren kan fastsætte regler om en særlig beskæftigelsesrettet indsats i forhold til personer, som modtager kontant- el. starthjælp, arbejdsløshedsdagpenge, aktiveringsydelse mv., som har særligt svært ved at blive integreret på arbejdsmarkedet og som har særlige behov for at få afdækket eller optrænet sproglige, faglige eller sociale kompetencer. §96a, indsættes i afsnit. VI

Det er positivt, at der gøres en indsats overfor personer, der af en eller anden årsag har særlige barrierer for at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

LO finder det dog betænkeligt, at Beskæftigelsesministeren bemyndiges til at fastsætte regler om rammer for indsatsen og krav i forhold til de pågældende personer. Dette bør ske som udmøntning af lov og efter forelæggelse for Beskæftigelsesrådet.

Med hensyn til udvikling af særlige jobforløb, er indholdet heraf uklart, idet LO vurderer, at der er stor fleksibilitet i de eksisterende tilbud.

Endvidere finder vi, at definitionen af målgruppen er uklar og bør præciseres.

”Ny chance for alle” Kontant- og starthjælpsmodtagere med længerevarende passiv offentlig forsørgelse bag sig skal have deres sag gennemgået og sikres en aktiv indsats

Kommunerne skal i perioden 1. juli 2006 - 30. juni 2008 for personer, der er omfattet af §2, nr. 2-3, og som ikke inden for de seneste 12 mdr. har modtaget et tilbud, foretage en sagsgennemgang og bistå personerne med at finde beskæftigelse eller give et tilbud efter kap. 10-12, §96b

LO finder det positivt, at de pågældende personer sikres en aktiv indsats.

Det bemærkes, at lovteksten bør suppleres med, at personerne skal have modtaget offentlig forsørgelse i 12 måneder, idet bestemmelsen som den er formuleret omfatter alle målgrupper, herunder nyledige.

Endvidere bemærkes det, at kommunerne efter gældende regler ikke skal give tilbud efter kapitel 16, som det anføres i bemærkningerne, da dette kapitel vedrører forsikrede ledige.

LO forudsætter, at indholdet af den i bemærkningerne nævnte resultatløn for sagsbehandlere i kommunerne, fastlægges i en overenskomst mellem de respektive organisationer.

LO har bemærket sig, at de estimerede yderligere kommunale/statslige udgifter, som udløses af den fornyede sagsgennemgang i kommunerne i form af tilbud til den ledige, ikke fremgår af lovforslaget.

Bortfald af kontanthjælp til en hjemmegående ægtefælle og afskaffelse af ægtefællertillægget

En ægtefælle i et ægtepar, der er berettiget til hjælp efter §11, og som modtager kontanthjælp, anses ikke for at udnytte sine arbejdsmuligheder, når ægteparret har modtaget hjælp i to år eller derover og ikke kan dokumentere at have haft min. 300 timers ordinært og udstøttet arbejde indenfor de to seneste år. Lov om Aktiv Socialpolitik §13, stk. 8-12

Ifølge integrationsaftalen skal en ægtefælle, hvor begge ægtefæller modtager kontanthjælp, betragtes som reelt hjemmegående, hvis pågældende ikke inden for de seneste to år har haft minimum 300 timers ordinær beskæftigelse. Det betyder, at kontanthjælpen til den pågældende person bortfalder.

Med 300 timers reglen indføres et helt nyt objektive kriterium i form af et ordinært beskæftigelseskrav i vurderingen af, om en person står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Der bør i den forbindelse tilføjes følgende nye krav i forhold til at kunne blive omfattet af 300-timers kravet:

- At kommunerne har overholdt de lovgivningsmæssige forpligtelser i form af rettidig kontakt og tilbud til de samgifte ledige på kontant- og starthjælp i henhold til lovgivningen
- At kommunerne konkret har anvist mindst 300 timers udstøttet beskæftigelse til de samgifte ledige på kontant- og starthjælp

For at imødegå urimelige situationer, hvor en person stilles overfor krav, som vedkommende i realiteten ikke er i stand til at honorere, gælder reglen ifølge Integrationsaftalen ikke personer, hvis arbejdsevne er så begrænset, at de ikke kan opnå ordinær beskæftigelse. Dette fremgår også af selve lovforslagets § 2 stk. 7.

Denne målgruppe er i lovforslagets bemærkninger afgrænset, således at kravet om 300 timers ordinær beskæftigelse for samgifte kontanthjælpsmodtagere, ikke finder anvendelse på ægtefæller, der er placeret i matchgruppe 5. Endvidere undtages også personer, hvor kommunen har påbegyndt en arbejdsevnevurdering med henblik på visitation til revalidering, fleksjob eller førtidspension.

En anvendelse af visitationsværktøjets matchgruppering til afgrænsning af målgruppen er imidlertid meget problematisk.

Formålet med visitationsværktøjet er at måle de lediges beskæftigelsespotentialer med henblik på at tilvejebringe netop den arbejdsmarkedspolitiske indsats, der skal til for at bringe personen i ordinær beskæftigelse. Matchgrupperingen er ikke konstrueret med henblik på en præcis kvantitativ opgørelse af en persons beskæftigelsespotentialer.

Det betyder, at lovforslaget må formodes vilkårligt at ramme personer, som det ikke har været tilsigtet i forhold til selve aftalens ordlyd.

Konkret frygter LO, at der visiteres personer til matchgruppe 4, som ikke vil have reel mulighed for at opnå tilstrækkelig beskæftigelse til at opfylde 300 timers-reglen.

Matchgruppe 4 (Lav grad af match) er således defineret som borgere, der har så væsentlige begrænsninger i kompetencer og ressourcer, at borgeren ikke umiddelbart vil kunne indgå i jobfunktioner på det ordinære arbejdsmarked. Borgerne vil derfor kun i meget begrænset omfang være i stand til at finde beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked, hvorfor ledige i matchgruppe 4 efter de gældende regler ikke kan stå til rådighed for arbejde på almindelige vilkår og derfor ikke skal tilmeldes AF.

På den baggrund må det frarådes, at målgruppeafgrænsningen sker med udgangspunkt i matchkategorierne. Subsidiært anbefales, at kommunerne efter en individuel vurdering får mulighed for at friholde personer fra 300 timers kravet.

Herudover finder vi det uheldigt, at lovteksten udmøntes således, at der er tale om en periode på sammenlagt 2 år på kontanthjælp, som kun afbrydes, hvis ingen af ægtefællerne modtager hjælp i en sammenhængende periode på 2 år. Konsekvensen heraf er, at målgruppen udvides i forhold til, hvis man have anvendt kalenderår.

Ligeledes finder vi bestemmelsen om, at to-års-perioden forlænges på grund af dokumenteret sygdom som uklar. Bestemmelsen bør præciseres nærmere i forhold til sygdommens varighed og dokumentation.

Herudover finder vi det urimeligt, at ordinær beskæftigelse, der ligger forud for ophør af hjælpen, ikke tæller med. I princippet kan en person have opnået 299 timer i ordinær beskæftigelse, som ikke tæller med i opgørelsen.

I forslag til § 13, stk. 9 foreslås det, at Beskæftigelsesministeren efter forhandling med Beskæftigelsesrådet fastsætter nærmere regler for kommunens pligt til at sende varslingsbrev mv. Det bør præciseres hvilke konsekvenser det har, hvis kommunen ikke sender varslingsbrev mv.

Endvidere finder vi det ikke rimeligt jf. §26, stk 5, at hvis kun en af ægtefællerne er berettiget til hjælp, p.g.a. at den anden enten er blevet omfattet af 300-timers reglen eller har valgt ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder, da skal den ægtefælle, der er berettiget til hjælp også opfylde kravet om 300 timers arbejde, også selvom den pågældende har modtaget kontanthjælpen i kortere tid end 2 år.

Retssikkerheden:

Lovforslaget giver samtidigt store problemer i forhold til at sikre borgerens retssikkerhed. LO finder anvendelsen af matchkategorierne som bestemmende for ens ret til ydelse at være i principiel uoverensstemmelse med hensigten og formålet med visitationsmodellen. Ved indførelsen af visitationsmodellen blev der ikke fastsat en klageadgang i bekendtgørelsen om visitation og det individuelle kontaktføreløb med den begrundelse, at der var tale om et procesredskab og ikke et materielt afgørelsesredskab, jf. vejledningen til bekendtgørelsen. Med lovforslaget ændres dette radikalt, da matchkategoriseringen fremover afgør, om man fritages fra at være omfattet af 300-timers-kravet (kategori 5) eller man bliver omfattet (kategori 4).

Styrket opfølgning over for kontant- og starthjælpsmodtagere, der melder sig syge

Kommunen har pligt til at vurdere, om der for en sygemeldt kontanthjælpsmodtager er behov for at udarbejde en plan for sygdomsafklaring, behandling mv. §12b

LO finder det positivt, at der er kommet fokus på fastholdelse og opfølgning over for sygemeldte kontanthjælpsmodtagere. Det er positivt, at kommunen har pligt til at foretage en vurdering for behov for afklaring og behandling samt at sikre, at kontanthjælpsmodtageren får den nødvendige hjælp til at opnå/generhverve tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Det er dog ikke beskrevet, hvilket grundlag kommunerne skal have for at foretage vurderingen af behovet for en plan for sygdomsafklaring. Der savnes ligeledes en fastsættelse af, hvad en plan (for sygdomsafklaring og behandling) skal indeholde, og hvordan planen udføres.

I bemærkninger til forslaget anføres, at planen skal inddrage den sygemeldte og bør også inddrage andre relevante aktører, som fx læge mv. Det bør tilføjes, at evt. faglig organisation også skal inddrages.

Det er vigtigt, at kommunen har tilstrækkelig viden om den enkelte borger for at kunne vurdere behov for en plan, udarbejde planen og gennemføre sygdomsopfølgningen. LO anbefaler, at reglerne for visitation og opfølgning i sygedagpengesager (Lov nr. 396 af 1. juni 2005) overføres til Lov om aktiv socialpolitik. Hermed sikres en ensartet sagsbehandling af kommunens opgaver i forhold til sygemeldte.

Det bemærkes, at lovforslaget indeholder øgede sanktioner overfor gruppen af kontanthjælpsmodtagere med andre problemer end ledighed i forbindelse med sygemelding. Det er LO's vurdering, at der er stor risiko for, at økonomiske incitamenter ikke virker på store dele af gruppen af ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtager, da deres problemer ud over ledighed oftest er af meget kompleks karakter.

Ændring af refusionsbestemmelserne for kontanthjælp mv.

Staten refunderer 65 % af kommunens udgifter til løntilskud efter kapitel 12 til personer, der er omfattet af §2, nr. 2 og 3. Ny § 118, stk. 2:

Med lovforslaget får kommunerne gennem refusionen et øget incitament til en aktiv indsats overfor kontant- og starthjælpsmodtagere. Der skal derfor ske en sikring af kvaliteten af indholdet af de aktive tilbud, sådan at fokus er på kvalitet og effekt og ikke på kvantitet.

For at undgå for tidlig aktivering bør statsrefusionen de første tre måneder fortsat være de nuværende 50 %. Derudover bør lovforslaget i højere grad tage højde for at styrke kontakten til den ledige. Omlægningen af refusionerne tager alene højde for tilbud og ikke kontakten til den ledige. Kontaktforløbet er det vigtigste omdrejningspunkt i forhold til anvendelse af visitationsredskabet og matchgrupperingerne og afgivelse af det rigtige tilbud til den ledige.

Staten refunderer 65% af kommunens udgifter til løntilskud efter kap. 12. Ny §122

Reglen bør også omfatte kommunens udgifter til ordinær uddannelse efter kapitel 10.

Det bemærkes, at som ovenstående bestemmelser er formuleret, refunderes der ikke 65% af udgifterne efter kap. 14 og §§99 og 101 (opkvalificering og mentorordning) for personer, der er omfattet af loven §2 nr. 2 og 3, men kun på personer omfattet af §2, nr. 8 (handicappede).

Med lovforslaget får kommunerne gennem refusionen et øget incitament til en aktiv indsats overfor kontant- og starthjælpsmodtagere. Der skal derfor ske en sikring af kvaliteten af indholdet af de aktive tilbud, sådan at fokus er på kvalitet og effekt og ikke på kvantitet.

For at undgå for tidlig aktivering bør statsrefusionen de første tre måneder fortsat være de nuværende 50 %. Derudover bør lovforslaget i højere grad tage højde for at styrke kontakten til den ledige. Omlægningen af refusionerne tager alene højde for tilbud og ikke kontakten til den ledige. Kontaktforløbet er det vigtigste omdrejningspunkt i forhold til anvendelse af visitationsredskabet og matchgrupperingerne, og afgivelse af det rigtige tilbud til den ledige.

Kønsligestilling:

LO er bekymret for de kønsligestillingsmæssige konsekvenser af lovforslaget, særligt i forhold til hvem som omfattes af 300-timers kravet. Af bemærkningerne til lovforslaget anerkendes i en vis

udstrækning, at bortfald af hjælp primært vil ramme kvinderne. Dette på trods af, at Danmark er blandt de europæiske lande, hvor forskellen mellem beskæftigelsesgraden for indvandrere fra mindre udviklede lande og den øvrige befolkning er størst, og at det yderligere er en dansk udfordring, at indvandrerkvinders tilknytning til arbejdsmarkedet er særlig lav, hvilket for nogle kvinders vedkommende er kulturelt betinget. Dette er også tilfældet i andre lande, men forskellen er mere synlig i det danske samfund, hvor kvinder generelt har en relativ høj erhvervsdeltagelse, jf. Velfærdskommissionen (2005). Og problemet er større i Danmark, fordi vores velfærdssystem forudsætter høj beskæftigelse for begge køn.

Revisionsbestemmelse:

Afslutningsvis foreslår LO, at der i forslaget tilføjes en revisionsbestemmelse, således at Regeringen om 2 år forpligtes til at revidere forslagets effekt på indsatsen, herunder hvor mange borgere der har været ramt af sanktioner, antallet af unge, der er påbegyndt kompetencegivende uddannelse under forslaget, frafald mv. Tilsvarende bør kommunerne have en løbende underretningsforpligtelse i forhold til de lokale beskæftigelsesråd.

Amtsrådsforeningen og FTF har ingen kommentarer.

AC har ikke afgivet hørings svar.